

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

DOSYA ESAS NO : 1988/2 (Parti kapatılması)

DAVACI : Kamu adına Cumhuriyet Başsavcılığı

DÁVALI : Sosyalist Parti
Mithatpaşa Cad. No. 10/8 Sıhhiye/ANKARA

DAVA : İşçi sınıfının Milletin diğer kesimleri üzerinde egemenliğini ve sınıf mücadelesini öngörerek işçiler devleti ve diktatörlüğü kurmayı amaçlamak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Siyasi Partiler Kanununa ve özellikle 78. maddesine aykırı davranmak.

LAYİHA KONUSU : Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 23.2.1988 tarih ve 419 sayılı yazıları gereği usule ilişkin istemlerimizin bildirilmesi ve ÖN SAVUNUMANIN sunulmasından ibarettir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ VE İSTİSMAR VAKFI

I Ç İ N D E K İ L E R

I- USUL YÖNÜNDEN

1. Bu Dava Siyasi Partiler Yasası'nın 9. maddesi hükümlerine uyulmaksızın açılmıştır.
2. Yargılamanın duruşmalı olarak yapılması, bu istemimiz uygun görülmediği takdirde parti, Genel Başkanı, vekili ve hukuk danışmanın sözlü açıklama bulunmak üzere çağrılması.

II-SUÇLAMA YÖNTEMİNİN YANLIŞLIĞI VE KAVRAM KARGAŞASI

III-HUKUK VE SİYASET BİLİMİNİN IŞIĞINA İDDİANAMENİN DEĞERLENDİRMESİ

1. İşçilerin, emekçilerin, halkın çıkarını savunmak, kapatma nedeni değildir.
2. İddianamenin yanlışı: "Sınıf Partisi" olmak kapatma nedeni değildir.
3. "Sınıf mücadelesini öngörmek" kapatma değildir. Her parti temsil ettiği sınıfın çıkarını korumak için mücadele eder.
4. Sınıfların yok edildiği ve tek sınıfın öngörüldüğü iddiasının gerçekte ve Sosyalist Parti programı ile bird ilgisi yoktur
5. "Sınıf İktidarı" nin amaçlanması kapatma nedeni değildir.
6. Demokratik halk iktidarını amaçlamak, kapatma nedeni değildir.
7. "Sosyalist teorinin yol göstericiliği" ve "sosyalizm" amacı yasaklanmamıştır ve kapatma nedeni değildir.
8. İddianamede her emekçi sözünün altı çizilmiştir.
9. "Herkestenden yeteneğine göre ve herkese emeğine göre" ilkesi tam istih-

dam halinin hedeflemesi ve "eşit işe eşit ücret" prensibinden başka birşey değildir.

IV- SINIF EGEMENLİĞİ YASAĞI, DEMOKRATİK DEVLET ANLAYIŞI VE SOSYALİST PARTİ PROGRAMI

1. Yasa maddeleri
2. Demokratik devletin koşulları ve özellikleri.
3. Yasaklanan, sınıf egemenliği amacıdır.
4. Sosyalist Parti Programı Demokratik hukuk devleti kavramının bütün koşullarını ve özelliklerini taşımaktadır.

S O N U Ç :

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKINI

I. USUL YÖNÜNDEN:

1. Bu Dava Siyasi Partiler Yasasınının 9. Maddesi hükümlerine Uyulmaksızın Açılmıştır

Siyasi Partiler Yasasınının 9. Maddesinde : " Cumhuriyet Başsavcılığı kurulan partilerin tüzük ve programlarının.... Anayasa ve kanun hükümlerine uygunluğunu... kuruluşlarını takiben öncelik ile ve ivedilikle inceler." denilmektedir. Görüldüğü gibi, Cumhuriyet Başsavcılığının görevi siyasi partilerin kuruluşu ile birlikte başlamaktadır.

9. Maddede öngörülen prosedüre göre, Cumhuriyet Başsavcılığı saptadığı eksiklik ve aykırılıkların giderilmesini ilgili partiden isteyecek ve isteğinin yerine getirilmesi için otuz günlük süre tanıyacaktır.

Madde metnindeki ibarelerden Başsavcılığın denetim yetkisinin yalnızca şekli hususları değil "kurulmuş partilerin tüzük ve programlarının... Anayasa ve kanun hükümlerine uygunluğunu" da kapsadığı anlaşılmaktadır.

Siyasi Partiler Yasasınının 9. Maddesi partiler lehine konulmuş bir hükümdür. Bir güvencedir. Açıklama ya da düzeltme olanağı vermek suretiyle bir partiyi kurulur-kurulmaz kapatma davası ile yüz yüze gelmekten korumak içindir.

Öte yandan bu düzenleme Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile de paralellik arz etmektedir. Bu davada ceza yargılaması usulünde olduğu gibi suçlama ile birlikte savunma hakkının kullanılmasına da olanak tanınması gerekirdi.

Diğer taraftan Siyasi Partiler Kanununun 9. maddesi 2908 sayılı Dernekler Kanununun 10. maddesi ile de paralellik taşımaktadır. Dernekler Kanununun 10. maddesinin 2. bendine göre :

"Kuruluş Bildirisinde, tüzükte, ... kanununa aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde bunların giderilmesi geçici yönetim kurulundan yazı ile istenir. Bu yazının tebliğinden itibaren otuz gün içinde, belirtilen noksanlıklar tamamlanmaz veya kanuna aykırılık giderilmezse mahallin en büyük mülki amirinin ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı, derneğin feshi için ilgili mahkemeye başvurur."

Görüldüğü üzere derneklerin kapatılmasına ilişkin prosedür Siyasi Partilerin kapatılmasına ilişkin hükümlerle paralellik taşımakla birlikte "kanuna aykırılık" halinde dahi süre verilmeksizin kapatma davası açılmayacağını güvence altına almıştır.

Siyasi partiler "demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları" olarak kabul edildiğine göre, kuruluş aşamasında derneklerden daha zayıf bir konuma getirilmiş olamazlar. Kanun koyucunun "kanuna aykırılıkların" giderilmesi için derneklere olanak tanınırken siyasi partilere böyle bir olanak tanımadığı düşünülemez. Bu durum Anayasanın siyasi partilere verdiği önemle de bağdaşmaz.

2. Yargılamanın Duruşmalı Olarak Yapılması, bu İstemimiz Uygun Görülmediği Takdirde Parti, Genel Başkan, Vekili ve Hukuk Danışmanının Sözlü Açıklamada Bulunmak Üzere Çağrılması :

Talebimizin dayanağı Siyasi Partiler Yasasınının 98. maddesidir. 2820 sayılı yasanın 98 maddesinde :

./..

" Siyasi Partilerin kapatılması... Anayasa Mahkemesince, Ceza Mahkemeleri Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle, dosya üzerinde inceleme yapılarak karara bağlanır. Anayasa Mahkemesi gerekli gördüğü hallerde sözlü açıklamalarını dinlemek için ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırır "

denilmektedir.

Buna göre Siyasi Partilerin kapatılması istemiyle açılan davalarda :

- a) Kural olarak dosya üzerinde inceleme yapılacaktır,
- b) CMUK hükümleri uygulanacaktır,
- c) Gerekli görüldüğü hallerde ilgililer ve bilgisi olanlar dinlenecektir.

CMUK'nun 387. Maddesi Uyarınca Bu Davada Duruşma Yapılmalıdır :

Öncelikle belirtelim ki : dosya üzerinde inceleme yapılarak karara bağlanır" hükmü, siyasi partilerin kapatılması istemiyle açılan davalarda "duruşma yapılamayacağı" anlamına gelmez. Bu hüküm, genel bir kuralın belirtilmesinden ibarettir.

Bu genel kural "CMUK hükümleri uygulanmak suretiyle" ele alınacaktır. Bu, 2820 sayılı yasanın 98. maddesinin amir hükmüdür.

Yasada öngörülen "dosya üzerinde inceleme yapılarak karara bağlanması" bir özel yargılama usulüdür. Bu usul, davamızda uygulanacağı açık olarak belirtilen CMUK'nun Yedinci Kitabında Hususi Mahkeme Usulleri" başlığı altında düzenlenmiştir. Yedinci Kitabın Birinci Faslında yer alan "Ceza Kararnameleri" ne tekabül etmektedir.

Buna göre her ne kadar 386. maddede bazı suçlarda "duruşma yapmaksızın bir ceza kararnamesi ile karar verileceği" bir prensip olarak öngörülmüş ise de hemen sonra 387. maddede "duruşma yapılmamasının

mahzurlu görülmesi" halinde duruşma yapılabileceği belirtilmiştir.

Bu nedenle; 2820 sayılı yasanın 98. maddesi hükmüne göre CMUK'nu uygulamak durumunda bulunan Anayasa Mahkemesi, Sosyalist Parti'nin kapatılması istemiyle açılan bu davayı duruşmalı olarak görebilir.

Hatta kanımızca, konunun önemi dikkate alındığında "duruşma yapılmaması mahzurlu görüleceğinden" CMUK'nun 387 maddesi uyarınca duruşma yapılmalıdır.

"Kabahat" nevinden olan suçlar için dahi yasanın duruşma yapılmasının mahzurlu olabileceğini düşünmüş bulunması dikkat çekicidir. Bir siyasi partinin kapatılıp-kapatılmamasının tartışılacağı böyle bir davada bu mahzur fazlasıyla mevcuttur. Üstelik, ceza kararname-lerine itiraz mülkiyet olduğu halde, bu dava sonunda verilecek karar kesindir.

Kaldı ki, savunma açısından salt yazışmaya dayanan duruşmasız bir inceleme; savunma hakkının gereğince kullanılmaması sonucunu doğuracaktır.

Öte yandan, konunun duruşmalı olarak ele alınması, uygulamaya da ters düşmeyecektir. Daha önce yürürlükte bulunan 648 sayılı yasanın 108. maddesinde yer alan "(Siyasi Partilerin kapatılmasına ilişkin) dava, Anayasa Mahkemesinde duruşmalı olarak görülür" hükmü, Anayasa Mahkemesinin 6.5.1971 gün ve E.1971/27, K.1971/50 sayılı kararıyla iptal edildikten sonra dahi ortaya çıkan düzenleme "duruşma yapılamayacağı" şeklinde yorumlanmamış; 648 sayılı yasa yürürlükte kaldığı sürece görülen tüm siyasi parti kapatma davaları, duruşmalı olarak yürütülmüştür. Bu nedenle konunun duruşmalı olarak ele alınması, bu uygulamalarla da bir paralellik sağlayacaktır.

Açıklanan sebeplerle ; CMUK'nun 387. maddesi uygulanarak davamızın duruşmalı olarak görülmesini talep ediyoruz.

Sözlü Açıklama Talebimizin Kabulü Daha İyi Savunma Yapmamızı
Sağlayacak Anayasanın Siyasi Partilere Verdiği Öneme Uygun
Düşecektir

İddianamenin 6. sayfasında belirtildiği üzere "genelde sosy-
lizmi tarif etmek ve bir kaç esaslı noktada derleyip toparlamak
kolay değil" dir. Ön savunmamızın esasa ilişkin bölümlerinde
de açıklayacağımız gibi, iddianame maddi hatalarla, siyaset ve
ekonomi bilimiyle bağdaşmayan yanlış değerlendirmelerle
doludur.

Oysa, Parti Programı hazırlanırken derinlemesine araştırmalar
yapılmış, bu araştırma ve incelemelerin sonuçları programlaştı-
rılmıştır. Programı hazırlayan Parti Kurucular Kurulu bu konuda
bilgi sahibidir. Kurucular Kurulunu temsilen Parti Genel Başkanı-
nın açıklamalarının dinlenmesi, Parti Programını izah edebilme,
İddianamede yer alan tahrifata varan maddi hataları düzeltme
olanacağını sağlayacak ve konuya açıklık getirecektir.

Keza, siyasi partiler mevzuatında uzman olan parti vekilinin
ve programın hazırlanmasında geniş katkıları bulunan hukuk
danışmanının ilgili ve konu hakkında bilgi sahibi kişi sıfatıyla
çağrılıp dinlenmeleri mahkemenizi daha iyi aydınlatacak ve hükme
etkili olacaktır.

Dava sonunda verilecek kararın kesin olacağı da düşündürürse,
sözlü açıklamalarımızın dinlenmesi savunma hakkımızın da gereği
olmaktadır.

Bu nedenlerle; duruşma istemimizin kabul edilmemesi halinde dahi,
2820 sayılı yasanın 98. maddesi uyarınca parti programı konusunda
bilgi sahibi kişilerin çağrılıp sözlü açıklamalarının dinlenmesini
talep ediyoruz.

II- SUÇLAMA YÖNTEMİNİN YANLIŞLIĞI VE KAVRAM KARGAŞASI

Başsavcılık iddianamesinde; parti programını değerlendirirken, programın bütünü dikkate alarak bir değerlendirme yapmamıştır. Kimi maddelerden kelimeler ve cümleler alarak bunları yorumlamak suretiyle suçlama yoluna gitmiştir.

Öte yandan Başsavcılık Parti Programını değerlendirirken, programda yer alan kavramları siyasal bilimler alanında kabul edilen anlamları dışında kullanmıştır. "Yorum" ve "akıl yürütme" yöntemleriyle bu programın amaçlamadığı, kast etmediği düşünceleri ona maletmeye çalışmıştır. Hatta yer yer programla tamamen ilgisiz kavramlar yaratmış ve kullanmıştır.

Bundan başka, "İşçiler sınıfının şourlanması", "sınıf mücadelesi", "işçi (emekçi) iktidarı", "işçiler devleti", "işçi diktatörlüğü", "Ekonomik muayyenlik ve tarihi tekamül tezi", "herkesin gereksinmelerine göre pay alınması" gibi kavramlara programda hiç yer verilmediği halde, sanki programda varmış gibi partiye mal edilerek iddianemeye aktarılmış bulunmaktadır.(Bkz. Ek.)

Hukukta ve diğer Sosyal Bilimlerde: kavramlar, belirli ilişkilerin, durumların veya düşüncelerin kısaca ifade edilmesi ihtiyacından doğan söz ya da sözcüklerdir. Tarihi süreç içerisinde anlamlarını kazanmış ve pekiştirmiş kavramları, yerli yerinde kullanmak gerekir. Aksi halde "kavram kargaşası" kaçınılmazdır. Denilebilir ki, bir problemin çözümünü engellemek için en etkili yol, kavram kargaşası yaratılmasıdır.

İddianamenin suçlama yöntemini, başlı başına bir bölümde ele almamızın nedeni, Başsavcılığın yöntemi ile, bu davadaki hukuki problemin çözümünün güçleştirilmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

./..

Bunun en belirgin örneği, iddianamenin 9. sayfasındadır. Savcılığa göre, programda yer alan " Demokratik Halk İktidarı", "işçi iktidarı"ndan başka bir şey değildir. İşçi iktidarı ise "İşçiler Diktatörlüğünden başka bir şey değildir.

İşte, kavram kargaşası budur. Demek ki, Başsavcılığa göre, (Halk demek işçiler demektir) ve (İktidar demek, diktatörlük demektir) ve "demokratik" kelimesinin de Başsavcılığa göre ; bir anlamı yoktur. Demokratik kelimesini, Bu kavramdan çıkartmakta hiç bir mahzur görmemiştir. Bu yöntem ile, parti programının, yasalar karşısındaki durumunu doğru olarak tesbit etmesi mümkün değildir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

III- HUKUK VE SİYASET BİLİMİNİN IŞIĞINDA İDDİANAMENİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

1. İşçilerin, Emekçilerin, Halkın Çıkarını Savunmak, Kapatma
Nedeni Değildir

İddianamede, programdaki "Her somut durumda işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına göre düşülmeyi ve davramayı ilke edinir.(Madde 9)

Emekçi halka bağlı kuşakların çalışması için çalışır. (Madde 34)
şeklindeki ibareler aktarılmaktadır.

İddianamenin ikinci sayfasında :

"Siyasi partiler, siyasi temsilcilerini seçmek için örgütlenmiş seçmen ve yurttaş kümeleridir. Toplumdaki çeşitli bileşim ve çıkarları içerir ve yansıtırlar" denilerek, çelişkiye düşülmektedir.

Çünkü, bu ifadelerle, siyasi partilerin toplumdaki çeşitli bileşimleri ve çıkarları temsil ettikleri kabul edilmektedir.

Yine Başsavcılığa göre :

" Çağdaş devlette siyasi partilerin bulunması zorunludur. Amaç hem kadro ve hem de programlar açısından millete bir seçim sunmaktır. Esasen bu olmadan özgürlük olmaz" .

Bu fikirler öne sürüldükten sonra, "emekçi halkın çıkarına göre davrandığı " için Sosyalist Partiyi suçlamak hukuk mantığı ile bağdaşmaz.

Bütün partiler, toplumdaki belli sınıflara hitap eder, onların çıkar ve menfaatlerini savunarak iktidar: olmayı amaçlarlar. Sınıf partisi olduklarını söylemeler de söylemeler de durum budur. İşte Sosyalist Parti de, işçilerin , köylülerin, tüm çalışan ve emeği ile geçinenlerin çıkarlarını savunan bir partidir.

Topluma "Demokratik Halk İktidarını" ve "sosyalizmi" öngören bir seçeneği sunmaktadır. Emekçi halkın seçeneğinin olmadığı koşullarda şüphesiz ki "Özgürlük olmaz."

2. İddianamenin Yanlışı : "Sınıf Partisi" Olmak Kapatma Nedeni Değildir

İddianame, parti programının 1. maddesinden "Sosyalist Parti, Türkiye işçi sınıfının, köy emekçilerinin ve sosyalist aydınların" partisidir cümlesi ile,

Programın 2. maddesinden "Türkiye işçi sınıfının bütün öncü unsurlarını ve sosyalist aydınları... birleştirir" cümlelerini aktarmakta (İddianame, s. 3-4) ve değerlendirme kısmında ise : "Sosyalist Parti ile bir sınıf partisi öngörülmüş, işçiler devleti ve diktatörlüğü amaçlanmıştır" iddiasını ortaya atmaktadır. (İddianame, s.11)

Hemen belirtelim ki, parti programında "işçiler devleti" ve "işçiler diktatörlüğü" kavramları yer almadığı gibi bu amacı içeren herhangi bir hüküm de yoktur.

Öte yandan iddianamenin değerlendirmesini hukuki bulmak mümkün değildir. Çünkü sınıf partisi olmak yasalara göre kapatma nedeni değildir.

Bütün partiler belli sınıfları temsil ederler. Belli sınıflara dayanan partiler hayat hakkı bulamazlar.

Esasen kimse durup dururken toplumlarda sınıf yaratamaz. Yahut var olan bir sınıfı kaldıramaz.

Bütün büyük sözlükler, ünlü ansiklopedilerin tamamı ve bütün ders kitapları sınıf gerçeğini açıklamaya çalışıyor. Yine bütün bu kitaplar işçi sınıfının bilinçlenmesinden, mücadelesinden ve iktidara

gelebilmemesinden bahsediyor. Şimdi Üniversitelerimizin felsefe ve sosyoloji bölümlerini bir yana bırakıp sadece HUKUK FAKÜLTELERİNDE okutulan bazı ders kitaplarından bir demet sunalım. Ve böylece iddianamenin mantığı ile hukukçunun bakış açısını karşılaştıralım. Bakalım iddianamenin söyledikleri hukukla bağdaşır mı ?

"Sosyal sınıf nedir ? Sınıf kavramı hangi ölçülere göre belirlenir ? Sınıf kavramı ile iktidar kavramı arasında nasıl bir bağlantı vardır? Sosyal sınıfların siyasal iktidarın kuruluşunda ve paylaşımındaki rolleri nedir ? Bu sorular çağdaş sosyoloji ve politika bilimlerinde ön planda yer tutan son derece önemli temel sorulardır. (Prof. Münici Kapanı, Politika Bilimine Giriş, Ankara 1978, s.73-74)

"Çağdaş işçi ve onunla birlikte işçi sınıfı kuşkusuz sanayi devrini denilen büyük ekonomik ve toplumsal olayın yarattıklarıdır..

"İnsan emeği ile ilgili derin değişiklikler sanayi devrini ile başlayınca yeni işçi ve işçi sınıfı doğdu...

" Yeni çağ işçisinin ve işçi sınıfının niteliklerinden (biri) bilinçlenmesi ve çıkarlarını birlikte savunma gereğini kavrama olgusuna çok uzun ve sıkıntılı yollardan geçerek ve engelleri yenerek gelebilme(sidir.) (Prof. Cahit Talas, Toplumsal Politikaya Giriş, Ankara, 1981, s. 25-26)

"Bizde işçi sınıfının yeteri kadar gelişmemiş olması nedeniyle örgütlenmesi de gecikmiştir...

"Böylece "Türkiye'de sanayi hareketinin başlaması veya işçi sınıfının gelişmesi.... örgütlenmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. (Prof. Turhan Esener İş Hukuku Ankara 1978, s. 275)

"İlerleyen tekniğe bağlı olarak kapitalizmin gelişmesi işçi sınıfını yaratmıştır..." (Prof. Nuri Çelik, İş Hukuku , İstanbul 1971, s. 6)

İşte işçi sınıfı, işçi sınıfının bilinçlenmesi ve mücadelesi konusunda Hukuk Fakültelerimizin ders kitapları bu gerçekleri dile getiriyor.

Nitekim Atatürk, modern toplumlarda partilerin, sınıf esasına göre kuruldukları gerçeğini şöyle belirtiyor : "Bir sınıfın menfaatini muhafaza için teşekkül eden siyasi fırkaya mukabil, diğer bir sınıfın menfaatini muhafaza maksadıyla bir fırka teşekkül eder. Bu pek tabiidir." (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, c. II, 2. baskı, Ankara 1959, s. 97.)

ABD Berkeley Üniversitesinin Ünlü Sosyoloji Profesörü Seymour Martin Lipset şöyle diyor :

"Bütün modern demokrasilerde, farklı gruplar arasındaki çatışma aslında "sınıf mücadelesinin demokratik tercüme"sini temsil eden siyasi partiler aracılığıyla ifadesini bulur. Bir çok parti sınıf çatışması ya da sınıfa sadakat ilkesini reddetmekle birlikte ortaya attıkları görüşlerin ve taraftarlarının çözümlenmesi, onların da çeşitli sınıfların çıkarlarını temsil ettiğini gösterir. (S.M.Lipset, Siyasi İnsan, Çev. Mete Tuncay, Ankara, 1984, s.205)

1940'lardan beri yasalarımız ve yargı uygulaması da. Ülkemizde sınıfların bulunduğunu ve sınıf partisinin yasaklanmadığını kabul ediyor.

Sınıf esasına dayanan cemiyet kurma yasağı 10.6.1946 tarihi ve 4919 sayılı yasa ile Cemiyetler Kanununun 9. maddesinde yapılan değişiklik sonucu kaldırılmıştır. Bu değişiklik TBMM'de görüşülürken İçişleri Komisyonu Sözcüsü "1938'de çıkarılan 3512 sayılı kanunla sınıfsal derneklerin kurulmasının yasaklandığını ve şimdi bu tasarı ile yasağın kaldırıldığını, çünkü partilerin en önemli dayanaklarının sınıflar olduğunu" söylemiştir. (10. Haziran 1946 günü TBMM tutanağından sadeleştirerek aktaran Mahmut Goloğlu, Demokrasiye Geçiş, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1981, s. 51-52) (Bilindiği üzere o tarihte ayrı bir Siyasi Partiler Yasası yoktu, Cemiyetler Yasası, Partilere de uygulanıyordu.)

Aynı günlerde TCK 141. maddede değişiklik yapan 13.6.1946 tarih ve 4934 sayılı yasanın Hükümet ve Adalet Komisyonu gerekçesinde de "vatandaşların sınıf menfaatleri üzerine parti kurmalarına mani olmamak... üzere bu tasarı meydana getirilmiştir." Dendikten sonra, TCK. 141 maddenin "sınıf esasları üzerine kurulacak partilere karşı koymadığı" belirtilmektedir. (TBMM Zabıt Ceridesi, D. VII. C. 24 s. sayı 171)

Nitekim 1946 yılından bu yana sınıf adıyla siyaset platformuna çıkan, bizim saptadığımız 17 parti kurulmuş ve faaliyet göstermiştir.

Anayasanın, Anayasa Komisyonu tarafından Danışma Meclisine önerilen ilk taslağında, sınıf esasına dayanan parti yasaklanıyordu. (DMTD. s. 9, s.59) Ancak "sınıf partisi" ile "sınıf tahakkümü amacını güden parti" arasında ayırım yapılmasının gerektiği belirtilerek tasarı eleştirilmiştir. Danışma Meclisi üyesi Halil İbrahim Karal, Liberal Partinin de "Adam Smith'in tarifine göre bir sınıf partisi" olduğuna dikkat çekerek sınıf partisinin değil, sınıf tahakkümü amacının engellenmesi gerektiğini savunmuştur. Bu görüş dikkate alınarak, (H.İ. Karal, DMTD, c. 9 s.65) Anayasa'nın 68' maddesinde ilk tasarıda olduğu gibi "sınıf egemenliği" (sınıf tahakkümü) amacı güden parti yasaklanmıştır.

Siyasi Partiler Yasası'nda Anayasadaki bu duruma uygun bir düzenleme getirmiş, 78/b maddesinde, siyasi partilerin "Bölge, ırk belli kişi, aile, zümre veya cemaat, din, mezhep veya tarikat esaslarına dayanamayacaklarını veya adlarını kullanamayacaklarını açıkça belirttiği halde, sınıfa dayarmak ve sınıf adı kullanmak konusunda hiç bir yasak getirmemiştir. Buradan açıkça görülmektedir ki, konu yoruma dahi bırakılmış değildir.

Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu'nda "burjuva sınıfını ortadan kaldırmak veya bu sınıfı tahakküm altına almak bahis mevzuu olmaksızın... işçilerin siyasi bir parti kurup bu yoldan haklarını ve menfaatlerini korumalarını tavsiye etmenin" 142. Maddeyi

ihlal eden bir tarafını görmemiştir. (Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu, 3.6.1968, E.1/39 K.196 (Sadı Kazancı-Faruk Kazancı, İlmî ve Kazai İçtihatlar, Yargıtay Kararları, C.III S. 97).

Siyasi Partiler Kanununun "Demokratik Devlet Düzeninin Korunması" başlığı altındaki hükümleri ile TCK. 141 ve 142. maddeler arasındaki paralellik düşünülürse, sınıf iktidarı amacının yasallığı konusunda yargı organında yerleşmiş bir görüş birliği olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

3. "Sınıf Mücadelesini Öngörmek" Kapatma Nedeni Değildir. Her Parti Temsil Ettiği Sınıfın Çıkarını Korumak İçin Mücadele Eder :

İddianamenin 7. sayfasında "İşçiler sınıfının şuurlandırılması ve sınıf mücadelesi öngörülmüştür" denilerek böyle bir bilinçlenme ve mücadelenin sınıf egemenliğine dayalı bir iktidar getireceği bildiriliyor. Ve iddianamenin her sahifesinde işçilerden işçilerin bilinçlenmesinden mücadelesinden işçi ve emekçilerin iktidara gelmesinden bahsetmek diktaya ve egemenliğe doğru gidis olarak kabul ediliyor.

Kısacası iddianameye bakılırsa, bu dava diktaya ve sınıf egemenliğine gidisi durdurmak demokrasiyi korumak için açılmıştır. Ve gerçekten Anayasa ile 2820 sayılı yasanın koyduğu kural budur. Eğer bu kurala aykırılık varsa elbet parti kapatılır. Ama, bu kurala aykırılık yoksa demokrasiyi korumak ancak siyasal partiyi korumakla mümkün olur. Çünkü demokrasi partiler rejimidir. Demokrasi çok sesliliklidir. Değişik görüşlerin örgütlenip siyasal mücadeleye girebilmesi demektir. Ve bu nedenle Anayasanın 68. maddesi siyasal partileri demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları olarak kabul etmiştir.

Demek ki davamızda yapılacak iş partinin çöküşte ve sınıf egemenliği amaçlayıp amaçlamadığına bakmaktır. Ne yazık ki, Başsavcılık iddiasını çok yanlış bir temel üzerine kurmuştur. Bir kez sınıflar gerçeği ile sınıf mücadelesi ve bir sınıfın bilinçlenmesi en büyük suç sayılmıştır. Ardından sınıf iktidarı ile sınıf egemenliği birbirine karıştırılmıştır. Ve temel yanlış atıldığı için, varılan sonuç yanlış olmuştur.

İşte bizim de savunmamızı yaparken bu temel yanlış düzeltilmemi gerekiyor. Önce demokrasiyi ve toplumun gerçeklerini doğru bilmemiz ve sonra kuralları doğru değerlendirmemiz gerekiyor.

Öte yandan, bu bölümde tartışma konusu yapılan " (İşçiler sınıfının şuurlanması ve sınıf mücadelesi) öngörülmüştür" şeklindeki ibarenin parti programında yer almadığı, fakat Başsavcılık tarafından tertip edildiği yüksek mahkemece de tespit edilecektir.

Sınıf mücadelesi, yalnız bilim ve düşün alanında değil yasalarca da kabul edilmiştir. Sendikal faaliyette bulunmak grev yapmak, toplu pazarlık yürütmek gibi sınıf mücadelesi yasalarla düzenlenmiştir.

Nitekim, Anayasa Mahkemesi TCK. 141. maddesi ile ilgili 26.9.1965 tarihli kararında, "sınıf mücadelesinin hukuk sahəsi dışına çıkabilmesi yani "iç boğuşma" haline gelmesi durumunda, yasal sınırların aşılması olacağını söylerken, başlı başına sınıf mücadelesi yapılmasının yasalara aykırılık taşımadığını doğrulamıştır. Buna göre, sınıf mücadelesinde yasal sınır "iç boğuşma" haline gelip gelemediği, başka bir deyişle, bu mücadelenin şiddet ve ihtilal yoluyla kullanılıp kullanılmadığıdır.

Şüphesiz ki, TCK. 141. madde açısından belirlenen bu kıstas, paralel hükümlere taşıyan parti yasakları açısından da geçerlidir. Sosyalist Partinin programında ise "iç boğuşmanın" önerildiği söylenemez.

4. Sınıfların Yok Edildiği ve Tek Sınıfın Öngörüldüğü İddiasının Gerçekle ve Sosyalist Parti Programıyla Bir İlgisi Yoktur :

İddianamede : "Kurulması amaçlanan rejimde, uygulamak istenilen teorinin gereği olarak tek sınıf öngörülmektedir. İşçi (emekçi) sınıfının dışında diğer bir sosyal sınıf söz konusu değildir" demektedir.

Bu iddianın ne Sosyalist Parti ile ne de programı ile bir ilgisi yoktur. Zira, SP programı bunun aksini kanıtlayan bir çok maddeyi içermektedir.

Birincisi, "tek sınıfın" olması demek artık sınıflar kalmamış demektir. Oysa SP programı incelendiğinde bir çok sınıfın varlığının programda yer aldığı ve bu sınıflar arasındaki ilişkinin düzenlendiği görülecektir.

"Demokratik halk iktidarı" ile birlikte "işçi sınıfı önderliğinden" söz etmek, işçi sınıfı dışında başka sınıfların varlığını kabul etmek demektir. Şayet iddia edildiği gibi işçi sınıfı dışında başka sınıf olmasaydı "önderlik" ten zaten sözedilemezdi. İşçi sınıfının önderliğinden söz etmek başka sınıfların varlığını peşinen kabul etmek demektir.

İkincisi, "halk iktidarı" ve "emekçiler" kavramları kullanılmaktadır. Bu iki kavramda birden çok sınıfın varlığını içermektedir. "Halk" kavramı birden çok sınıfı kapsayan bir kavram olduğu gibi "emekçi" kavramı da sadece "işçi sınıfını" değil, bütün çalışan sınıfları kapsar.

Üçüncüsü, Sosyalist Parti Programında işçi sınıfı dışındaki diğer bazı sınıfların daha korunacağına dair açık hükümler de vardır.

Örneğin zengin köylülük sınıfının toprakları reform uygulamasının dışında bırakılmıştır. 35. maddede: "Toprağın modern yöntemlerle çağdaş ücret ilişkisiyle bizzat işleten zengin köylülerin toprakları, dağıtım kapsamı dışında tutulacaktır." denmektedir.

Programın 52. maddesinde "Özel girişim" kabul edilmiş ve "esnaf, zanaatkar ve küçük atölyelerin korunacağı" açıkca yer almıştır.

Görüldüğü gibi, programda işçi sınıfı yanında zengin köylülük, esnaf, zanaatkar, küçük atölye sahipleri, özel girişimciler vb. sınıf ve tabakalara da yer verilmiştir.

Yine "Demokratik Ekonominin Esasları" başlıklı 45. maddede :
"Kendi gücüne güvenen, dengeleri gözeten, planlı ve karma ekonomi inşa" edileceği belirtilmektedir. Eğer "tek sınıf" söz konusu ise, hangi "dengeleri gözetecektir" , ayrıca o durumda buna ne gerek vardır ? O zaman neden "karma ekonomi" ?

Bütün bunlardan ve programdan anlaşılacağı üzere Sosyalist Parti Programının öngördüğü "Demokratik Halk İktidarını" da ve "sosyalizmde" "tek sınıf" öngörülmektedir.

5. "Sınıf İktidarı"nın Anlaşılması Kapatma Nedeni Değildir :

İddianamede "davalı partinin programında yer alan (Sosyalist Teori) de geçiş dönemi olarak bilinen işçi (emekçi) iktidarı, tamamen bir sınıfa dayanan iktidar olduğu ve ilk aşamada işçi diktatörlüğünü ve nihayet (herkesini yeteneklerine göre çalışması, gereksinimlerine göre pay alması) esasına dayanan ileri aşamaya ulaşması amaçlanan teoridir." deniliyor. (S. 10)

Görülüyor ki, iddianame kendisine göre bir "sosyalist teori" formüle etmekte ve bunu da sosyalist partiye mal etmeye kalkmaktadır.

Sosyalist Parti Programında ne salt "işçi ^{emekçi} iktidarı" ne de "tamamen bir sınıfa dayanan iktidar" öngörülmektedir. Kaldı ki böyle olsaydı dahi bu bir kapatma nedeni olmazdı. İktidarın bir ya da birden fazla sınıfa dayanıp dayanmaması da kapatma nedeni olarak görülemez. Önemli olan sınıf egemenliğinin öngörülüp öngörülmediğidir. Hernekadar iddianame "işçi diktatörlüğünden" bahsediyorsa da, bu görüşün parti programı ile bir ilgisi yoktur.

Evet, bu gerçekleri vurguladıktan sonra Anayasanın 14. maddesi ile 2820 sayılı yasanın 78. maddesini ele almak gerekiyor. Çünkü iddianame bu maddelere aykırılık olduğunu söylüyor. Başsavcılığa göre sözkonusu madde işçi ve emekçilerin haklarını savunan bir parti kurmayı ve işçilerle işçilerin iktidarı için çaba harcamayı yasaklıyor.

Ne varki, suçlamanın bu yaklaşımı kesinlikle yanlıştır. Hem 14. maddeyi, hem 78. maddeyi dikkatle incelediğimiz zaman durum açık anlaşılıyor.

Örneğin 14. maddeye baktığımız zaman, önce "kişi ve zümre" yönetiminin yasaklandığını görüyoruz. Dikkat ediyoruz burada sınıf sözcüğü yok. Demek ki kişiye ve zümreye dayalı yönetim yasaklanmış. Ama burada sınıf sözcüğü özellikle atlanmış. Yani sınıf iktidarı yasaklanmamış.

Ve bu bölüm böylece tamamlandıktan sonra "sınıf egemenliği" yasağı konulmuş. Demek ki anayasa sınıf iktidarı için yolu açık bırakmış sınıf enemenliğini yasaklamış.

Zaten bu madde bir yenilik getirmiyor. TCY'nın bilinen 141. maddesini anayasa kapsamına alıp bırakıyor. Böylece bu maddeye ilişkin aykırılık itirazlarına son vermiş oluyor. Nasıl 141. madde emekçi sınıflara dayalı bir parti kurulmasını ve böyle bir partinin demokratik kurallar içinde iktidar olmasını yasaklamıyorsa aynı maddenin Anayasa sınırları içine alınması değişik bir sonuç yaratmaz. Durum yine aynı durumdur. Kural aynı kuraldır. Sadece sınıf egemenliği yasaklanmıştır.

Nitekim, SPY'nin 78. maddesine baktığımız zaman durumu daha iyi görüyoruz. İlk (a) fıkrasında egemenliğin "bir kişiye zümreye veya sınıfa" bırakılmayacağı açıkça söyleniyor. Dikkat ediyoruz, buraya sınıf sözcüğü var. Ama (b) fıkrasına bakıyoruz, aynen şöyle deniliyor :

"Bölge, ırk, belli kişi, aile zümre veya cemaat, din mezhep veya tarikat esaslarına dayanamaz veya adlarını kullanamazlar"

Dikkat ediyoruz, yine sınıf sözcüğü atlanmış. Demek ki sınıf esasına dayalı parti kurmak serbest. Ve sınıf adı ile parti kurmak serbest.

Bu fikrayı bırakıp c fıkrasına baktığımız zaman, aynı gerçeğe karşılaşıyoruz. (c) fıkrasında egemenlik yasaklanırken yine sınıf sözcüğü kullanılıyor.

Anlaşılan o ki sınıf egemenliği yasaklanıyor ama sınıf diktasına dayalı olmayan sınıf iktidarı serbest bırakılıyor.

İşte yasal durum bu. Anayasa böyle diyor. Siyasal Partiler Yasası böyle diyor. Nitekim öğretisi ve uygulama bütün bu söylediklerimizi doğruluyor. Şimdi bir iki ayrı örnekle savunmamızı pekiştirmek istiyoruz :

" Bir toplumsal olgu olarak sınıfların varlığını kabul ettikten sonra, partilerin tabanlarını böyle bir toplumsal olguya dayandırmalarını da bu dayandırış ister itiraf edilsin , ister edilmesin, doğal karşılamak gerek. İktidarlar da, siyasal bilim açısından incelendiklerinde belirli bir toplumsal sınıfın ya da sınıfların iktidarı olabilirler. Ne 1961 Anayasasında... ne de 1982 Anayasasında sınıf gerçeğini ya da bunun iktidara yansımaları önleyici bir hüküm yok. Önlenecek bu iktidarın bir sınıf egemenliği kurmak yolunda kullanılması..dir. Bu bakımdan egemenlik ve iktidar kavramlarını birbirine karıştırmaktan kaçınılmalıdır." (Prof. Mümtaz Soysal, Anayasanın Anlamı, 6. bası 1986 İstanbul, s. 184)

" ..İşçi sınıfının haklarının korunması için işçiler bir parti içinde teşkilatlanıp hür ve serbest bir seçimle parlamentoya girerek, orada haklarını ve menfaatlerini korumaya çalışmaları... 142. maddedeki suçun unsurlarını kapsamamaktadır. " (YOGK 3.6.1968 gün ve E/ 1 39 s.lı karar) (Sadı Kazancı, Toplum Karşı İşlenen Suçlar, 1971, Ankara, Sh. 89, 91).

Evet, 141. ve 142. maddeler karşısında sınıf esasına dayalı parti konusunu Yargıtay böyle çözmüş, ve 1982 Anayasasına göre sınıf iktidarını bir Anayasa Profesörü böyle izah etmiş.

Demek ki, bizim savunmamız doğru. Suçlama yanlış. SP, Anayasanın 14. Maddesine ve S PY'nin 78. maddesine uygun olarak kurulmuştur. Ama Başsavcı iktidar ile egemenlik kavramlarını birbirine karıştırdığı için yanlış sonuca ulaşmıştır.

6. Demokratik Halk İktidarını Amaçlamak, Kapatma Nedeni Değildir

İddianamede : "Sosyalist Partinin Programında değinilen ve tekrarlanan (demokratik halk iktidarı), işçi iktidarı, yani (işçiler diktatörlüğünden) başka bir şey değildir. Daha önce de değindiğimiz gibi, davalı Partinin amacı, (Demokratik halk iktidarını) gerçekleştirmek ve durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmektir" (İddianame s.9)
Daha sonra : "Demokratik Halk İktidarı" deyiminin (proletarya diktatörlüğü) olduğu programın içeriğinden kuşkuya meydan verilmeyecek şekilde belirlenmiştir. (İddianame s.11)

Burada kavram olarak "Demokratik Halk İktidarı"nın neden, "işçi iktidarı", "işçiler diktatörlüğü" "proletarya diktatörlüğü" olmadığını üzerinde durmayacağız. Çünkü, konuya , savunmamızın "suçlama yönteminin yanlışlığı ve kavram kargaşası" başlıklı III. bölümünde değinilmişti.

Burada iddiayı, Sosyalist Partinin "Amaç" başlıklı 6. maddesini inceleyerek değerlendireceğiz.

İddia makamı programdan, partinin amacı olarak demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek ve durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmektir." cümlesini aktarmaktadır. "Amaç" başlıklı 6. madde bu kadar kısa değildir : 4 paragraflık, 26 satırlık bir bölümdür. Aktarılan bu kısım ise sadece iki satır tutmaktadır. Aslında 6. madde bir bütün olarak okunup, değerlendirildiğinde, "demokratik halk iktidarı" nın ne anlama geldiği, hiç de iddia edildiği gibi "işçiler diktatörlüğü", anlamına gelmediği kolayca görülmektedir.

İddianamenin "amaç" diye aktardığı cümlelerin de içinde yer aldığı paragrafı buraya aynen aktarmakta yarar var ?

"Sosyalist Partinin amacı, Ülkemizin Meşrutiyetlerle başlayıp, Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimiyle büyük bir atılım yapan, yüzyıllık demokratik devrimini işçi sınıfı önderliğinde kesin başarıya ulaştırarak demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek ve durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmektir." (Program. Md. 6)

Bu rada iki amacın yer aldığı görülmektedir : Birincisi, "Meşrutiyetlerle başlayıp, Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimiyle büyük bir atılım yapan, yüzyıllık demokratik devrimini işçi sınıfı önderliğinde kesin başarıya ulaştırarak demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek". İkincisi ise, demokratik halk iktidarını gerçekleştirdikten sonra : "durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmek".

"Demokratik devrim" ve "Demokratik halk iktidarı" amacı gerek Anayasada ve gerekse Siyasi Partiler Yasasında parti yasakları arasında gösterilmemiştir. Özü itibariyle de bu hususları parti yasakları arasında saydığını gösterecek başka hükümler yoktur. Buna ilaveten yargı uygulaması da görüşümüzü doğrulamaktadır.

Cumhuriyet devriminin önderi, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, Türkiye'nin siyasi rejimini tanımlarken "halk iktidarı" "halk hükümeti" "halk devleti" kavramlarını kullanmıştır. Yorum yapmıyoruz. Sözü Atatürke bırakıyoruz :

" ... bizim noktai nazarlarımız - ki halkçılıktır - kuvvetin, kudretin, hakimiyetin, idarenin doğrudan doğruya halka verilmesidir, halkın elinde bulundurulmasıdır. Yine şüphe yok ki, bu dünyanın en kuvvetli bir esası bir prensiptir. Elbette böyle bir prensip Bolşevik prensipleriyle teatiz etmez." (Atatürkün Söylev ve Demeçleri, C.I, 2.Baskı, s. 101)

"... bugünkü mevcudiyetimizin mahiyeti asliyesi, milletin temayülât-ı umumiyesini ispat etmiştir, o da halkçılıktır, halk hükümetidir. Hükümetlerin halkın eline geçmesidir (alkışlar) Efendiler biz ... idareyi halka teslim etmek için çalışalım (alkışlar) " (12 Tem. 1920, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, C.I 2. Baskı, s. 90)

"....Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti dahi hakimiyetine bilakaydı şart sahip olan ve idare usulü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenit bulunan bir halk hükümetidir." (18 Ekim 1921, age. C:III, S.20)

"Efendiler, ... bizim hükümetimiz... hakimiyeti milliyeyi, irade-i milliyeyi yegane tecelli ettiren bir hükümettir, bu mahiyette bir hükümettir. İlm-i içtimai noktasından bizim hükümetimizi ifade etmek lazım gelirse, 'halk hükümeti' deriz." (1 Aralık 1921, age. C.I, s.196)

"Kemali cesaretle diyebiliriz ki, bugün bir halk hükümetimiz vardır. Bu halkın mukadderatı artık ebediyyen bu halkın elindedir." (16 Mart 1923, age. c.II, S.121)

"...yeni Türkiye Devleti BİR halk devletidir, halkın devletidir." (13 Ağustos 1923, age, C.1 s. 320)

Cumhuriyetin ilanının hemen öncesindeki günlerde, Atatürk'ün yeni Anayasa'nın ilk maddesi olarak düşünüp hazırladığı ve yakın arkadaşlarına okuduğu formül şudur :

"Türkiye, Cumhuriyet usulü ile idare olunur bir halk devletidir." (F.R.Atay, Çankaya, 1969, s.374)

Yargıtay ve Askeri Yargıtay ise, çeşitli kararlarında işçi sınıfı önderliğinde milli demokratik devrim amacını benimsemenin sınıf tahakkümü anlamına gelmeyeceğini kabul etmişlerdir.

Yargıtay I. Ceza Dairesinin milli demokratik devrim konusunda verdiği 30.4.1971 gün ve E.1970/1659, K. 1971)1325 sayılı kararında şöyle deniyor :

"... dava konusu bulunan (Milli Demokratik Devrim Aşaması ve Sosyalizm) başlıklı yazısının incelenmesinde :

"... bugün Türkiye'nin geri kalmış, yarı-feodal ve yarı-sömürge bir ülke haline geldiği, memleketin bu durumdan ancak, Milli Demokratik Devrim yoluyla kurtarılabilceği öne sürülmüş ve kapitalist düzenden ve onun en yüksek aşaması emperyalizmden vazgeçmenin işçi sınıfı ideolojisinin önderliğinde köylüler, aydınlar ve küçük burjuvaların katılacağı bağımsız, demokratik cumhuriyetin temelini atmakla mümkün olduğu öne sürülmüştür.

" Yazıda ayrıca toprak reformunun yapılması, köylülerin toprak mülkiyetine kavuşturulması, toprak mülkiyetinde eşitliğin sağlanması da istenmektedir.

".. sömürü düzenine son vermek için işçi sınıfının önderliğinde bir Milli Demokratik Devrim yapılması gerektiğini söylemenin ... TCK'nun şumulu içine girmeyeceği sonucuna varılmış(tır)."

Milli Demokratik Devrim amacıyla yasal parti kurma faaliyetinde suç görmeyen Askeri Yargıtay Kararı

Askeri Yargıtay 3. Ceza Dairesinde, Milli Demokratik Devrim konusunda verdiği 14.10.1975 gün ve E. 1975/74 sayılı kararında şunları söylemektedir :

"... karar gerekçesinin 176. sayfasında bir genellemeye gidilerek (... milli demokratik devrimi benimseyen ve onu gerçekleştirmeyi amaçlayan bütün cemiyetler, isim ve namları ne olursa olsun TCK'nun 141. maddesini ihlal eder mahiyettedirler) şeklindeki kabulde de isabete görülmemiştir... Sadece Milli demokratik devrimi benimsemek,

./..

TCK 141/1 maddesindeki örgütün kurulduğunu subuta erdirecek nitelikte olmadığı gibi, Siyasi Partiler Kanunu Hükümlerine göre legal bir parti kurmak için faaliyet gösterdikleri kabul edilen sanıkların dergide kurulacak legal partinin program taslağında milli demokratik devrinden bahsetmiş bulunmalarını yapılan bir genelleme ile değerlendirmeye ve kabule gitmekte.... isabet görülmemiştir. " (14.10.1975, E. 1975/74)

Bugüne kadar hiç kimse, "halk" kelimesinden "işçi (emekçi)", ve "işçi iktidarı", buradan da "(işçiler diktatörlüğü)", sonuç itibarıyla, "demokratik halk iktidarı" eşittir "(proletarya diktatörlüğü)" anlamını çıkarmamıştır. Zaten bunun çıkartılması da mümkün değildir .

Oysa, demokrasi demek "halk iktidarı" demektir. "Halk" kavramından bu kadar tedirgin olmak yersizdir. Zira T.C. devletini kuran partinin adı "Cumhuriyet Halk Partisi" dir. 1983 yılından sonra "Halkçı Parti" adıyla parti kurulmuş ve bu parti de bugün "Sosyal Demokrat Halkçı Parti" adıyla faaliyetine devam etmektedir.

7. "Sosyalist Teorinin Yol Göstericiliği" ve "Sosyalizm" Amacı Yasaklanmamıştır ve Kapatılma Nedeni Değildir

İddianamenin 4. sayfasında 9, 10, 11, 12 ve 13 sayıları ile numaralanmış bulunan alıntılar "Sosyalist Teori" ve "Sosyalizm" amacıyla ilgilidir.

Bu alıntılarla, iddia makamı, Sosyalist Partinin "sosyalist" mirasa sahip çıktığını, "sosyalist teorinin yol göstericiliğini" benimsemiş olduğunu, "işçi sınıfının evrensel teorisini, Türkiye koşullarına yaratıcı bir biçimde uygulamak" istediğini, demokratik halk iktidarını kurmakla kalmayacağını "durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçeceği"ni, sosyalist demokrasinin özünde "emekçilerin iktidarı döne döne

fethetmeleri, iktidarın emekçi karakterinin yaygınlığına ve derinliğine pekişmesi" olduğunun benimsendiğini, dolayısıyla "sosyalist teori"nin kabul edildiği ve "sosyalizmin" amaçlandığını, bunun ise, Anayasa ve SPY'daki parti yasaklamaları kapsamı içinde olduğunu iddia etmektedir.

Sosyalist Parti "sosyalizm" amacını benimsediğine göre "sosyalist" teori"den hareket etmesi de doğaldır. Nasıl bir sosyalist teoriden hareket ettiğini ise programının bütünlüğü içinde ortaya koymuştur.

Sosyalist bir partinin mücadelesine "kapitalist bir teorinin yol göstereceği" zaten düştürülemezdi.

Buradaki sorunun püf noktası, birincisi, sosyalizm amacının parti "yasakları" kapsamına girip girmediğidir.

ikincisi ise, programdan hareketle neyin amaçlandığının incelenmesidir.

"Sosyalizm" amacı "yasaklar" kapsamında değildir

Anayasa Mahkemesi TCK. 141 ve 142. maddeleriyle ilgili kararında

" Sosyalizmi tahakkuk ettirmek amacını güden partileri kurma ve bu amacın propagandasını yapma hallerinin bu hükümlerin kapsamı dışında kaldığı...." (Anayasa Mahkemesi, 26.9.1965, E.1963/173, K. 1965/40, RG. 25.7.1967) nı ifade etmiştir.

1960'lardan bu yana ülkemizde kendisini "sosyalist" olarak tanımlayan ve sosyalizmi amaçlayan 17 siyasi parti kurulmuş ve faaliyet göstermiştir.

Mevcut durumda Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası yeniden düzenlenmiş olmakla beraber önceki düzenleme ile bugünkü düzenleme arasında bu yönden esasta bir fark yoktur.

Bütün bu hükümlerin yürürlükte bulunduğu süre içerisinde, kurulup faaliyette bulunan bu partiler hakkında C. Başsavcılığı sosyalizm amacı açısından bir kapatma davası açmaya lüzum görmemiştir.

Bu olgular kanaatımızca bu davada iddiayı değil, savunmayı güçlendirecektir.

Yargıtay kararları da sosyalizm amacını yasal bulmaktadır. Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu 3.6.1968, E. 1/39 K. 196 sayılı kararında "sosyalist Türkiye" amacıyla yasaya aykırılık olmadığına karar vermiştir.

Yine Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 20.6.1969 gün ve E. 1969/3100, K.1969/1846 sayılı kararında : "cebri bir proletarya ihtilalinden, işçi sınıfının burjuva sınıfını ortadan kaldırması gerektiğinden söz edilmemiş" olmasına dikkat çekilerek, sosyalist devrim amacının savunulmasında bilimsel sosyalizm teorik rehber alan bir konuşmada suç görülmemiştir.

Anayasanın Danışma Meclisindeki görüşmelerinde, yalnız diktatörlük amaçlayan sistemlerin yasaklanması üzerinde birleşilmiş, Anayasanın sosyalizme, bazı üyelerin deyişiyle "demokratik sosyalizme" açık olduğu kabul edilmiştir.

Konu "Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılması" başlığını taşıyan bugünkü 14. madde nedeniyle gündeme gelmiştir. Anayasa komisyonu sözcüsü Şener Akyol, düzenlemenin "dikta ihtimalini" önlemek için getirildiğini belirtmiştir. (DMTD, c.8, s.167) Prof. Dr. Hamza Eroğlu, Prof. Dr. Beşir Hamitoğulları ve Remzi Banaz da Anayasanın "demokratik sosyalizme" açık olması gerektiğini belirtmişler ve bu görüşe uyan bir düzenleme kabul edilmiştir. (DMTD, c.8, s.164, 173, 174 vd.)

Bütün bunlardan anlaşılın "Sosyalist Teori" yi kabul etmenin yasalara aykırı bir yanının olmadığıdır. Yasaların yasakladığı "sınıf egemenliği" nin, "sınıf tahakkümünün" öngörülmesi halidir. Sosyalist Parti programı ise, "bir sınıf egemenliği" veya "tahakkümünü içermemekte, yöntem olarak "İhtilal" ve "diktatörlük" öngörülmemektedir. Sınıf egemenliği ve sınıf tahakkümü (Diktatörlüğü) kavramları açısından da programın durumunu daha sonra bir bölüm olarak inceleyeceğiz.

Sosyalist Partinin Sosyalist Teoriden Ne Anladığı Onun Programına Bakılarak Anlaşılabilir. Başka Sosyalist Teorilerle SP'yi Yargılamak Hukuken Mümkün Değildir :

İddianame, Sosyalist Parti Programının nasıl bir sosyalizmi amaçladığını ve bu sosyalizmin "sınıf egemenliğini" öngörüp görmediğini programa dayanarak incelememektedir.

İddianame daha girişinde : genelde sosyalizmi tarif etmek ve bir kaç esaslı noktada toparlamak kolay olmamakla birlikte" (İddianame, s.6) diyerek konuyu ele alış tarzını ortaya koymaktadır.

İddianamede : "Bilindiği gibi ekonomide sosyalizmden sözedildiği zaman, üretimde kullanılan maddi üretim araçları kamu mülkiyetinde olan üretim, bölüşüm ve tüketimin merkezi otorite tarafından hazırlanan planlara göre yürütülen bir sistem anlaşılmaktadır. denildikten sonra ayrıca "sosyalist teori, özel mülkiyet, ekonomik faaliyetlerin kişisel çıkar ve kar motifine göre rekabet serbestisi içinde yürütülmesine karşı olduğundan, kamu mülkiyeti sosyalizmin dayandığı temel kurumlardandır. (İddianame, s.9) / Bu yorumların da Sosyalist Parti Programı ile bir ilgisi yoktur.

Zira, aynı sayfada alıntı yapılan programın 50. maddesinde "ulusal ekonominin karma karakterinin KORUNACAĞI" açıkça yer almaktadır. "Karma karakterin" anlamı açıktır. Bu özel mülkiyetin varlığının kabul edilmesi demektir. "Ekonominin doruklarına sosyalist üretim

ilişkilerinin kumanda etmesi" ekonominin karma karakterini" değiştirmez. Burada önemli olan, karşı şeylerin "bertaraf edilmemesi" dir.

Kaldı ki, programın aynı maddesinde : "Sosyalist sektörün geliştiği planlı ekonomi ile piyasa mekanizmaları arasındaki ilişkinin düzenleneceği belirtilmiştir. "Piyasa mekanizması"nın, "serbest rekabet"i (arz ve talep düzenini) kapsadığı bilinen gerçektir. "Planlı ekonomi" den bahsedilmesinin de kapatma nedeni sayılmasının imkanı yoktur. Türkiye bugün dahi 5 yıllık kalkınma planları yapan bir ülkedir.

Eğer, "kamu mülkiyeti sosyalizmin dayandığı temel kuramdır" sözü ile, SP'nin "özel mülkiyet" düzenini ortadan kaldırdığı iddia ediliyorsa program karşısında bunun dayanağı yoktur.

Zira, programının 35. maddesindeki köylüye etoprak dağıtılacağına öngörülmesi, "toprağın genişliğinin" "toprak sahibinin ve ailesinin geçimini sağlayacak miktarın altında belirlenemeyeceği" hükmü ile yine aynı maddede ki, "zengin köylülerin toprakları, dağıtım dışında tutulacaktır" sözü, 27. maddedeki "yurttaşlar"ın, "sosyalizm döneminde" "mülkiyet ve özel girişim haklarına sahip" olacakları hükmü ve 52. maddede düzenlenmiş bulunan "özel girişim" hakkı, yukarıda belirttiğimiz, "karma ekonomi", "piyasa mekanizması" (serbest rekabet) ile birlikte düşünüldüğünde "özel mülkiyet" hakkının kabul edildiği açıkça ortadadır.

İkinci bir örnek, İddianamede : " Bu devrede insanlar sıkı bir terbiye ile yetiştirilecek (herkesin yeteneklerine göre çalışması, gereksinimlerine göre pay alması) esasını öngören sosyalizmin ileri aşamasına ulaşılacaktır." demektedir. (İdd. s.7)

Burada da görülmektedir ki, iddia makamı parti programını bir kenara bırakarak /iddialar/ ileri sürmektedir. Iddia makamınca sanki yeni bir program yapılmakta ve sonra da kendileri tarafından yazılan bu kısımlar iddiaya dayanak yapılmaktadır.

Sosyalist Parti porgramının hiç bir yerinde yukarıdaki alıntıya rastlamak mümkün değildir.

"İnsanların sıkı bir terbiye ile yetiştirileceği" gibi bir görüş programda yer almamaktadır." (gereksinmelerine göre pay alması) diye bir şey de programın hiç bir maddesinde yoktur. Programda ne kavram olarak ne de fikir olarak "sosyalizmin ileri aşaması" diye bir hususta yoktur. "demokratik halk iktidarı" nı gerçekleştirdikten sonra "durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmek" ten bahsedilmektedir. Yani programda sosyalizm amaçlanmaktadır. Bu amaç ise yasalara uygundur.

8. İddianamede Her Emekçi Sözü'nün Altı Çizilmiştir

İddia makamı, iddianamenin 3,4 ve 5. sayfalarında programdan alıntılar sıralamıştır. Ancak bazı maddeler bölürmüş, hatta bazı cümleler dahi bölünerek aktarılmıştır. Bu o cümlelerin program maddesi içindeki anlamını yitirmesine neden olmuştur. Örneğin, programın 6. maddesinden : "Kazanımları emekçi halk yararına geliştirir" diye bir cümle aktarılmıştır. (İddi. S.4) Bu halyle neyin, hangi "kazanımları" nın kastolunduğu anlaşılmamaktadır. Çünkü, bu alıntı uzun bir cümlelerin küçük bir parçasıdır. Maddeyi okuduğumuzda, anlaşılmaktadır ki, : "Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimi'nin Sultanlığın ve Halifeliğin kaldırılması, laiklik, tekke ve zaviyelerin kapatılması, ağalığın, efendiliğin, paşalığın yasal planda kaldırılması, Latin harflerinin kabulü ve dilde demokratlaşma gibi, bağımsızlık, demokrasi ve çağdaşlaşma yönündeki bütün kazanımlarını korur, bu kazanımları emekçi halk yararına geliştirir." .

İddianamenin bu cümleyi suçlaması çok talihsiz bir durum olmuştur. Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devriminin, bağımsızlık, demokrasi ve çağdaşlaşma yönündeki kazanımlarını korumanın, bunları emekçi halk yararına geliştirmenin parti yasakları ile ilgili olmadığı gibi, tersine, taktikle karşılanması gereken bir durumdur.

İddianame, programın 8. maddesinin ilk cümlesi olan "Sosyalist Partinin biricik güvencesi, Türkiye emekçileridir" cümlesini suçlama nedeni yapabilmıştır. Emekçilere dayanan sosyalist bir partinin "biricik güvencesinin" emekçiler olmasından daha tabii ne olabilir. Kaldı ki bunun yasada yasaklanan "sınıf egemenliği" ile ne ilgisi vardır.

İddianame 8. maddeden devamla şu alıntıyı almıştır : "Parti emekçi kitlelerinin, kültürel ve manevi yönlerden alabildiğine gelişerek toplumumuzun her alanda ilerlemesine önderlik edecek, ileri unsurlar haline gelmeleri ve böylece emekçilerin bütün kitleleriyle seçkinleşmesi ve sonuç olarak öncü ile kitle farkının kalkması için çalışır. Sosyalist Parti, demokrasiyi de sosyalizmi de emekçi halkın eliyle inşa eder. En büyük üretici ve değiştirici güç, emekçi halkın kendisidir." (İdd. s.7)

Bu alıntıda, iddia makamının iddiasına dayanak olabilecek hiç bir unsur yoktur. Emekçi kitlelerinin kültürel ve manevi yönünden geliştirilmesinin ne mahzuru vardır. Bugün çağdaş toplumlarda bütün toplumun eğitilmesi, seçkinler haline getirilmesi amaç değil midir? Gelişmemiş, geri toplumlarda, kitlenin bir kısmı gelişmekte öncü haline gelmekte, ancak büyük çoğunluk, geri ve cahil kalarak kitleselleşmektedir. "Emekçilerin bütün kitleleriyle seçkinleşmesin"den korkulacak bir şey yoktur. "Öncü ile kitle farkının ortadan kalkması" demek bütün toplumun kültürel ve manevi bakımdan gelişmiş olduğunu gösterir. Sosyalist Partinin "demokrasiyi de sosyalizmi de emekçi halkın eliyle inşa etmek istemesi" onun tercihidir. Demokrasinin emekçi halk eliyle inşa edilmesi, katılım şekillerinin ve türlerinin çoğaltılarak halkın iktidarda söz sahibi olmasıdır. Bu demokrasinin amacıdır. Sosyalizm amacının yasak kapsamında olmadığını diğer bölümlerde inceledik. "Demokrasiyi inşa etmek" isteğinin de kapatma

nedeni olabileceğini düşürmek bile mümkün değildir.

"En büyük üretici ve değiştirici gücü: emekçi halkın kendisi" olduğu ise sosyolojik bir gerçekliktir. Emekçiler emeklerini ortaya koyarak topluma "ürün" verirler. Kömürü, demiri yer altından çıkartan, barajlar, gökdelenler yükselten, demiri dövüp her şekle sokan emekçilerin üretkenliğidir.

İddianamenin 5. sayfasındaki alantılardan 16 numaralı alıntı partide değişik eğilimlerden kanatların bulunacağını "hem kaçınılmaz, hem de yararlı görmesi iddiaya kanıt olarak getirilmiştir. Kanatlarla ilgili 10. madde olsa olsa "sınıf egemenliğinin" öngörüldüğüne değil, parti içinde fikir hayatının, demokrasinin olduğuna kanıttır.

"Gençlik ve Eğitim" başlıklı 34. maddeden de 17 numaralı alıntı yapılmıştır. "Emekçi halka bağlı kuşakların yetişmesi için çalışır" cümlesi kapatma davasının kanıtı olarak getirilmiştir. Gençliğin eğitimi ile ilgili bir maddede Sosyalist Parti "Gençliği geleceğin sahibi ve güvencesi" olarak gördüğünü "özgür ve açık düşünceli, emekçi halka bağlı kuşakların yetişmesi için" çalışacağını açıklamıştır. Beş paragraflık bir maddeden bir cümlenin yarısını alıntıyla-
yarak suçlama inşa edilemez. Bu alıntıyı takip eden paragrafta nasıl bir eğitimin yapılacağı açıkça ortaya konmuştur. "Laik, bilimsel, demokratik bir eğitim gerçekleştirir demektedir. İddia için bu yönünü incelememiştir.

9. "Herkesten yeteneğine göre ve herkese emeğine göre" ilkesi tam istihdam halinin hedeflenmesi ve "eşit işe eşit ücret" prensibinden başka bir şey değildir :

İddianamede değişik bir şekilde aktarılan ve önemle üzerinde durulan bu ilke Parti Programının "Halkın Refahı" başlıklı IV. Bölümünde "Emeğin Seferberliği"ne ilişkin 48. maddede yer almıştır.

Bölüm ve madde başlıklarından da anlaşılacağı gibi, burada çalışma koşulları ele alınmış ve çalışmanın verimliliğini sağlama amacıyla "demokratik halk iktidarı, işsizliğin ortadan kaldırılmasıyla birlikte (herkesten yeteneğine göre ve herkese emeğine göre) ilkesine uyularak toplum ahlakının bozulmasının önemli bir kaynağını kurutur. " denilmiştir. Bu bölümden ve sözlerden amaç emeğin seferberliğini sağlamak, üretimi ve verimi arttırmak.

"Herkesten yeteneğine göre ve herkese emeğine göre" ilkesi birinci olarak herkese iş temin edildiği tam istihdam halini ifade etmektedir. Bu tam istihdam halinde de, herkesin kendi yeteneğine uygun bir işte çalıştırılması hedeflenmektedir.

İkinci olarak, bugün de sendikalarca önemli bir talep olarak ileri sürülen "eşit işe eşit ücret" ödenmesi ilkesi benimsenmektedir.

İşte bu yolla, emeğin verimliliği artırılacak ve bölüm başlığında belirtildiği üzere "halkın refahı" sağlanacaktır.

Böyle bir amaçla söylenmiş sözlerin, amaç dışında yorumlamak hukuki bir tutum değildir.

Hele hele bu sözlerin "herkesin yeteneğine göre çalışması, gereksinimlerine göre pay alması esasına dayanan ileri aşamaya ulaşılması amaçlanan teoridir" gibi programda hiç yer almayan bir biçime dönüştürülerek, oradan sonuç çıkartılması, yukarıda da açıkladığımız üzere 'tahrifat' niteliğindedir.

IV- SINIF EGEMENLİĞİ YASAĞI DEMOKRATİK DEVLET ANLAYIŞI, VE
SOSYALİST PARTİ PROGRAMI

1. Yasa Maddeleri :

Burada davamız ı ilgilendirmeyen yasaklar üzerinde durmayacağız. Davamızı ilgilendiren konu Siyasi Partiler Yasasının 68. maddesinin 5. fıkrasında ve aynı kanununun 69/1 maddesince gönderme yapılan Anayasanın 14. maddesinde düzenlemiştir.

SPY' nin 68/5. maddesi? "Sınıf veya zümre egemenliğini veya herhangi bir tür diktatörlüğü savurmayı ve yerleştirmeyi amaçlayan" partilerin kurulamayacağını belirtmektedir.

Anayasanın 14. maddesinde ise aynı konu "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak... amacıyla" Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerin kullanılamayacağını belirtmektedir.

Görülmektedir ki, Anayasa ve SPK, değişik maddelerde birbirini tekrarlayan hükümlerle, siyasi partilerin "sınıf veya zümre egemenliğini" amaçlamasını ve bu yönde faaliyette bulunmasını yasaklamaktadır. (Anayasa mad. 68, f.5, mad. 69 f.1 yoluyla mad. 14, f.1 ve SPK, mad. 78/a)

2. Demokratik Devletin Koşulları ve Özellikleri :

Anayasanın "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. maddesinde düzenlenmiş bulunan "demokratik hukuk devleti"nin koşulları, klasik demokrasinin temel ilkelerine tekabül etmektedir.

Demokratik devletin koşulları Anayasa bilimcilerince beş noktada sayılmaktadır :

- 1) Seçim ve temsil ilkesi,
- 2) Genel ve eşit oy ilkesi,
- 3) Azınlığın korunması ve çoğunluğu sınırlanması,
- 4) Devlete karşı bireysel temel haklar,
- 5) Yasalar önünde eşitlik ilkesi,

(Bkn. Prof. Dr. Mümtaz Soysal, Anayasanın Anlamı, s. 266, Anayasaya Giriş, 1968 s. 59 vd.)

Görüldüğü üzere, "sınıf egemenliği kavramı "demokratik devlet" ilkelérinin tersi unsurları içermektedir. Çünkü, "sınıf egemenliği" nin olduğu yerde, artık "seçim ve temsil", " genel ve eşit oy" ilkelerinden, "azınlığın korunması ve çoğunluğun sınırlanmasın"dan, "devlete karşı bireysel temel haklardan" ve "yasalar önünde eşitlik"ten bahsetmek mümkün değildir. Yok, eğer, bu ilkeler mevcutsa, o zaman da "sınıf egemenliğinden" bahsedilemez.

3. Yasaklanan, Sınıf Egemenliği Amacıdır :

Anayasa ve Yasa maddelerinden açıkça anlaşılmaktadır ki, "sınıf egemenliği" amacı yasaklanmıştır, y oksa sınıf iktidarı amacı değil. Bunun için egemenlik ve iktidar kavramlarını birbirine karıştırmamak gerekir.

Egemenlik, devlet kudretinin sınırsız, bölünmez ve devredilmez olması niteliklerini ifade eder.

Oysa, iktidar, günümüzde mutlak ve sınırsız değildir. Hukukla, hüküyetlerle ve toplumda oluşmuş çeşitli iktidar odaklarıyla sınırlıdır; bölünmez değildir. İktidar yetki leri Anayasa tarafından devletin çeşitli organlarına paylaştırılmıştır, devredilemez değildir. Seçimlerle değişmektedir. Bu nedenlerle Anayasanın yasakladığı sınıf egemenliği hukukla ve hürriyetlerle sınırlı olmamak iktidarı hiçbir organ ve toplumsal gücle paylaşmak başka sınıfların iktidar olma yollarını kapatmak anlamına gelir.

Böyle bir sınıf tahakkümü sistemi, yurttaşa tanınan hakları ve hürriyetleri belirli sınıflar için ortadan kaldıracak, bu sınıflara baskı ve diktatörlük uygulayacak onların tekrar iktidar olabilme haklarını ortadan kaldıracaktır. Böylece iktidarın genel oyla belirlenmesi, hangi sınıftan olursa olsun bütün yurttaşların seçme ve seçilme haklarına sahip olması ilkeleri, bütün sınıfların serbestçe partilerini kurarak siyasi hayatta etkili olabilme imkanları, çoğulcu toplumu belirleyen özellikler ortadan kaldırılacaktır.

Sınıf egemenliği ya da sınıf tahakkümünü herhangi bir sınıf iktidarından ayıracak başlıca özellikler bunlardır.

Sınıf egemenliğini özel olarak, siyasi iktidarın ve siyasi faaliyetin belli bir sınıfın tekeline alınması, toplumdaki diğer sınıfların ve partilerin yasal siyasi hayatın dışına itilmesi onlara iktidar olma hak ve imkanının tanınmaması olarak tanımlayabilir. Bu nedenle sınıfların partileşmesini ve çoğulculuğu ortadan kaldırmak amacının güdülmesi yasaklanmıştır. Diğer sınıflar üzerinde tahakküm kurmak hedefine yönelmediği, hukuk devleti çok parti çoğulcu toplum ve iktidarların seçimlerle değişebilirliği ilkelerine aykırı bir tutum alınmadığı sürece, sınıf iktidarını amaçlamak yasalara uygundur ve kapatma nedeni olamaz.

4. Sosyalist Parti Programı Demokratik Hukuk Devleti Kavramının
Bütün koşullarını ve özelliklerini Taşımaktadır :

İddianamede SP. programının tümü incelendiğinde "işçi (emekçi) sınıfına dayalı ve bu sınıfın egemenliğinde bir iktidar, daha açık bir deyimle işçiler diktatörlüğü kurulacağı"nın anlaşıldığı, (İddianame: s.7) "sosyalist Parti Programında değinilen ve tekrarlanan (Demokratik Halk İktidarı)nın "İşçiler diktatörlüğü"nden başka bir şey olmadığı (İddianame s.9, 10) "Demokratik Halk İktidarı" deyiminin (proletarya diktatörlüğü) olduğu, (İddianame, s.11), "Sosyalist Parti ile bir sınıf

./..

partisi öngörölmüş olduğu "İşçiler devleti ve diktatörlüğünün amaçlandığı (İddianame, s. 11) iddia edilmekte ve sonuç kısmında şu hususa yer verilmektedir. " Sosyalist Parti programında yukarıda izah edildiği gibi işçi (emekçi) sınıfının diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini ve mücadelesini öngörerek işçiler devleti ve diktatörlüğü kurmayı amaçlamış bulunmaktadır" (İddianame s. 13)

Programın "Demokrasi ve Özgürlükler başlıklı II. bölümünde 26 madde yer almaktadır. Bu bölüm baştan sona demokratik hukuk devleti kavramının koşullarını doğrulayan "sınıf egemenliği" ve diktatörlük kavramlarının aksini ortaya koyan maddelerle doludur.

İktidarın genel oyla belirlenmesi, hangi sınıftan olursa olsun bütün yurttaşların seçme ve seçilme haklarına sahip olması ilkeleri, bütün sınıfların serbestçe partilerini kurarak siyasi hayatta etkili olabilme imkanları çoğulcu toplumu belirleyen özelliklerdir.

Programın "demokrasi ve özgürlükler" başlıklı bölümünü incelediğimizde bütün bu özellikleri görmek mümkündür.

İşe bu bölümün en başındaki "İktidarın Kaynağı" başlıklı 11. m adde ile başlayabiliriz. Programın 11. maddesinde "İktidarın kaynağı" şu şekilde belirlenmiştir. ;

"İktidarın kaynağının halkta olması Sosyalist Partinin demokrasi ilkesidir. Demokratik halk iktidarı, millet meclisi ve bütün kademelerde yerel meclisler aracılığıyla kullanılır. Meclisler doğrudan genel, çok seçenekli özgür seçimlerle belirlenir. 18 yaşını bitirmiş bütün yurttaşlar seçme ve seçilme özgürlüğüne sahiptir. Seçimlerde gizli oy, açık sayım ilkesi uygulanır.

Yurttaşlar, bireyler ve topluluklar olarak veya partiler kurarak tek başına ve liste halinde aday olma ve aday gösterme hakları güvence altındadır." (Program, md.11)

Bu madde ile yukarıda belirttiğimiz çoğulcu toplumu belirleyen özelliklerin hepsi öngörülmektedir. Demokratik devlet kavramının "seçim ve temsil ilkesi" ve "genel ve eşit oy" koşulları açıkca yer almaktadır. Seçimlerin "genel, çok seçenekli" olması, ayırım yapılmaksızın "bütün yurttaşlara seçme ve seçilme hakkı" "partiler kurma" hakkı tanınmaktadır.

Bu durumda, diğer sınıfların iktidar olma yollarının tıkandığından bahsedilebilir mi? Sınıf"egemenliğin"den , diğer "sınıflar üzerinde diktatörlükten bahsedilebilir mi ?

Anayasanın 10. maddesinde yer alan "Kanun Önünde Eşitlik" ilkesi aynen Sosyalist Parti Programınının 31. maddesinin 1. fıkrasında yer almıştır. "Herkes" in"kanun önünde eşit" olduğu belirtilmiştir.

Programda devlete karşı bireysel temel haklar da güvence altına alınmıştır : Programın 13. maddesinin başlığı "Halk Yönetimin Efendisidir" başlığını taşımakta, "Kitle Girişimi" başlıklı 22. maddesinde "dernek, kooperatif ve sendikalarda" örgütlenme güvence altına alınmaktadır. "Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü" başlıklı 15. maddede "herkese" tam bir düşünce özgürlüğü tanınmıştır. "Hiç kimseye, devleti, varolan toplumsal düzeni eleştirdiği, yeni bir toplum düzeni istediği için ceza verilmesi" .yeceği belirtilmiştir. Gözlenmektedir ki "demokratik halk iktidarı" kendisine karşı olanlar üzerinde "egemenlik" ya da "diktatörlük" uygulamak bir yana, kendisini eleştireni "cezalandır" mayacağını, koruyacağını vaad etmektedir.

Anayasanın 28. maddesinde yer alan "Basın Hürriyeti" programın 16. maddesinde düzenlenmiştir. "Basın özgürdür, sansür edilemez" denmiştir. "Herkes, izin almaksızın basım ve yayın faaliyetinde bulunma hakkına sahiptir" denmiştir.

Yine "Vicdan Özgürlüğü ve Laiklik" başlıklı 17. maddede : "Herkes vicdan, kanaat, dini inanç ve inanmama özgürlüğüne sahiptir" hükmü konmuştur. "Direnme Hakkı" başlıklı 18. madde ise kendi yönetimi

altındaki kamu idarelerinin yapacağı haksızlık ve baskılara karşı" direnme hakkı tanınmaktadır. Bundan daha demokratik tutum olabilir mi ?

"Dilekçe Hakkı" başlıklı 19. madde ile hiç biri kısıtlama getirilmeksizin "herkese" dilekçe hakkı tanınmaktadır.

"Diğer Özgürlükler" başlıklı 20. maddede ise: "Demokratik halk iktidarı, halkın toplanma, gösteri ve yürüyüş düzenleme, dernekleşme, haberleşme, gezi ve yerleşme özgürlükleri ile can ve mal güvenliğini, konut dokunulmazlığını gerçekleştirir, gerekli olanakları sağlar ve güvence altına alır. Özel hayatın gizliliğine saygı gösterir" denmektedir.

Programın 21. maddesi ile "sendika ve grev hakkı tanınmakta: "Sendikalar, devlet ve iktidar partisinin emri altına alınamaz" denmekte "Tüm çalışanların örgütlenme, sendika kurma, grev, dayanışma grevi, genel grev ve siyasal grev hakları güvence altındadır" hükmünü getirmektedir.

"Bilim ve Sanat Özgürlüğü" başlıklı 23. maddede : "Herkes bilim, kültür ve sanatı, özgürce öğrenme, açıklama, yayma ve bu alanlarda faaliyet ve araştırmada bulunma hakkına sahiptir. Bilim ve sanat devlet tekeline alınarak resmileştirilemez" hükmüne yer verilmektedir.

"Demokratik, Barışçı ve Evrensel bir Kültür" başlıklı 24. maddede ise ; Sosyalist Parti, toplum hayatında sorunları zor kullanarak çözen ve şiddeti kutsayan eski kültürün bütün temelleriyle tasfiyesi ve halk içinde barışçı, insana saygılı ve şiddeti hor gören bir sosyalist kültürün yayılması için çalışır" denmektedir.

Yine Sosyalist Parti Programı, "Çalışma Hakkı ve İş Güvenliği" başlıklı 26. maddesinde de : "En başta gelen hak, yaşama ve geçinme hakkıdır. Devlet, bütün yurttaşlarına yaşama ve geçinme olanaklarını, yeteneğine göre bir işte çalışma hakkını garanti eder. Angarya yasaktır. Eşit işe eşit ücret uygulanır.

"Devlet, her yurttaşa iş bulmakla yükümlüdür. Hiç kimse siyasal görüşü, inanç, ırk ve cinsiyeti yüzünden işsiz kalamaz ve işten atılamaz" hükmünü getirmektedir.

"Mülkiyet ve Girişim Hakkı" başlıklı 27. madde ile "yurttaşlara" "mülkiyet ve özel girişim hakkı" tanınmakta. Anayasa'nın 35. maddesine paralel olarak : "Bu haklar ve kullanımları, ancak toplum yararına vasıfyla sınırlanabilir" denmektedir.

"Hak Arama Özgürlüğü ve Yargı" başlıklı 28. maddede : Herkesin hak arama özgürlüğü" ve "savunma hakkının" güvence altında olduğu bildirilmekte : "Demokratik halk iktidarında düşünceye suç olmaz" denmektedir. Bundan hemen sonra gelen 29. maddede ise, işkence yasaklanmakta, "Kimseye eziyet ve işkence yapılamıyacağı" belirtilmektedir. 30. madde ise "Kişi Güvenliği " başlığını taşımaktadır.

Bu maddelerin sayısını daha da çoğultabiliriz. Şimdilik bu kadarlık yeter.

Bütün bu alıntılardan demokratik devlet kavramının seçim ve temsil ilkesi, genel ve eşit oy, azınlığın korunması, ve çoğunluğun sınırlanması, devlete karşı bireysel temel haklar ile yasalar önünde eşitlik ilkesi gibi bütün koşullarının programda mevcut olduğu görülmektedir.

Türkiye'nin yüzyıllık demokrasi tarihinde ve Anayasa geleneğinde demokrasi kavramı belli bir içerik kazanmıştır: İktidarın seçimle belirlenmesi, çok parti ve hürriyetler.

İşte Sosyalist Parti Programı demokrasi kavramının ülkemizde kazandığı bu içeriğine de uygundur.

SONUÇ _____ :

1. Yargılamanın duruşm alı olarak yapılmasına;
 2. Parti yetkililerinin çağrılarak dinlenilmelerine;
 3. Esas hakkındaki savunmamızı gereğince hazırlayabilmemiz için Cumhuriyet Başsavcılığının esas hakkındaki görüşünün tarafımıza tebliğinden itibaren en az bir ay süre verilmesine;
 4. Sosyalist Partinin kapatılmasına ilişkin talebin reddine;
- Karar verilmemesine saygıyla arz ve talep ederiz.